

poročilo

o študentskih filmih

Ščetka

V tranzitu

Naj se takoj na začetku opravičim, ker v pričujočem poročilu o študentskih filmih ne bom pisal o letošnjem portoroškem zmagovalcu, Srebotnjakovem **Kaj bi še rad?** Slednjega si žal nisem uspel ogledati, saj v Kinoteki ni bil predvajan v rednem predstavitvenem sklopu akademijske produkcije. V primerjavi z lansko je bila ta letos v povprečju čisti presežek, kateremu je mestoma sicer hudo zmanjkovalo sape, pa je zato v odločilnejših trenutkih naravnost navduševal.

Najlepše presenečenje se je odvrtelo v obliki dokumentarnega filma **V tranzitu** režiserja Dražena Štaderja, ob katerem so vsi ostali filmi te kategorije izpadli blede, ponarejeno in skrhanih zob. *V tranzitu* si zasluži pohvalo iz več razlogov. Najprej in predvsem zato, ker si je avtor za razliko od ostalih za gradivo svoje dokumentacije izbral živo, pestro, nepredvidljivo in obdelave resnično potrebno snov ter se je nato lotil na njej primeren način. Z okretno video kamero v roki je Štader krenil v betonsko bedo ljubljanskega prehodnega doma za tujce in tam snemal drobne zgodbe, utrinke iz v prazno zabitega časa "ilegalcev". Popolna odstotnost vsakršnega moraliziranja in hkrati lepo izčrtana socialna nota, neposredno zajemanje iz življenja in s tem svež pristop k produkciji v danem okviru so odlike tega kratkega filma, ki mu morda rahlo zamerim le to, da sicer izvrstni humorni vložki nestrpnega vratarja izpadejo preveč smešno in s tem mehčajo kritično os odloga materiala. Od dokumentarnih filmov naj omenim le še **Podobe mesta** Jurija Grudna, drzno zastavljen projekt upodobitve ene lepših zgodb Itala Calvina, pobrane iz romana *Nevidna mesta*. Čeprav Grudnu včasih uspe presenetljivo lepa kompozicija barv, oblik in zvokov, je razkorak med potencialom branega teksta in razdrobljenimi slikami mesta, ki služijo kot podlaga besedam, vendarle prevelik, da bi rezultat deloval vsaj kot strnjena, če že ne smiselna celota.

Med igranimi filmi gre najprej navesti **Predor** Hanne A. W. Slak. Za razliko od upravičeno toplo sprejetega lanskoletnega **Zjutra** Slakova tokrat prekoplje polje povsem druge baže, vendar to stori vsaj tako temeljito in z občutkom kot lani. *Predor* se začne kot mrakobna, gerontološka študija osamljenosti, nadaljuje v istem duhu posnetim nizom vedno večjih bizarnosti in zaključí z upičenim obratom, ki predstavlja eno idejno in izvedbeno najsvetlejših in najzrelejših točk igrane bere.

Naslednji up, Arne Brejc, se je predstavil kar z dvema filmoma. Najbrž ne bo zameril, če njegovo **Ščetko** označim za Hartleyevsko. Za Hartleya značilna banalna situacija, vanjo vpet lik ciničnega intelektualca in minimalističen pristop k obravnavi anti-dogodka: iz vsega skupaj Brejc spretno sestavi zimski dan prepričljivega domačega junaka. Dinamična mešanica hladnega in toplega na koncu iskreno gane in si s tem pribori edinstveno mesto v skupinski fotografiji. V krepak minus Brejcu štejem le povsem nepotrebno potezo podlaganja filma, katerega avtorska poetika že v osnovi ni njegova, še z ukradeno glasbo iz filmov istega avtorja. Posnemanje je očitno že samo po sebi; ne razumem, zakaj je z vpeljavo glasbe potrebno to povedati še naglas in s tem izrecno onemogočiti, da bi se film bral kot posvetilo vzorniku. Brejčevo drugo delo, idejno ambicioznejše, izvirnejše in pohvalno široko zastavljena **Cesta**, žal spodleti izvedbeno.

Tišina pred nevihto Klemna Dvornika izstopa z dobro igro vseh štirih protagonistov, pri čemer nedvomno prednjači izvrstni Gregor Zorc. Dvornik se svojih adutov v rokavu povsem zaveda, igralce vodi zanesljivo in delu z njimi diskretno prilagodi celotno režijo, zmanjka mu le pri zgodbi, katere nastavki obljublajo preveč. S svojim **Vrtom** ne prepriča Siena Krušič, **Noč v hotelu** Blaža Šventa se zadovolji z nivojem povprečnega žanrskega izdelka, Boštjan Mašera pa z **Jezerom** več kot dostojno nasledi svoj lanskoletni **Oglas**.